

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2022. gada 8. septembrī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Gunārs Kusiņš un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 139/2022), kuru iesniedzis ārvalstīs reģistrēts komersants [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Kriminālprocesa likuma 627. panta ceturto un piekto daļu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no pamattiesību aizskāruma rašanās brīža.

2. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 627. panta ceturto daļu procesa par noziedzīgi iegūtu mantu lietā esošie materiāli ir izmeklēšanas noslēpums, un ar tiem drīkst iepazīties procesa virzītājs, prokurors un tiesa, kas izskata šo lietu. Šā likuma [628.](#) pantā minētās personas ar lietā esošajiem materiāliem var iepazīties ar procesa virzītāja atļauju un viņa noteiktajā apjomā.

Savukārt Kriminālprocesa likuma 627. panta piektā daļa nosaka: “Procesa virzītāja lēmumu par lūguma par iepazīšanos ar lietas materiāliem noraidīšanu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā, kas izskata procesu par noziedzīgi iegūtu mantu. Tiesa

pieņem lēmumu par sūdzības pilnīgu vai daļēju apmierināšanu vai noraidīšanu. Lēmums nav pārsūdzams. Lai tiesa izlemtu, vai iepazīšanās ar lietas materiāliem apdraud citu personu pamattiesības, sabiedrības intereses vai traucē kriminālprocesa mērķa sasniegšanu, tiesa var pieprasīt krimināllietas materiālus un iepazīties ar tiem.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē ietverto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka ar procesa virzītāja lēmumu Pieteikuma iesniedzēja mantai uzlikts arests. Vēlāk procesa virzītājs saistībā ar minēto mantu pieņēmis lēmumu uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu un nodot materiālus šā jautājuma izlemšanai tiesai. Pieteikuma iesniedzējs lūdza procesa virzītājam atļauju iepazīties ar visiem procesa par noziedzīgi iegūtu mantu materiāliem. Tomēr ar procesa virzītāja lēmumu Pieteikuma iesniedzēja lūgums tika apmierināts daļēji, atļaujot noteiktā apjomā iepazīties ar procesa par noziedzīgi iegūtu mantu materiāliem. Pieteikuma iesniedzējs šo lēmumu pārsūdzēja tiesā. Ar Ekonomisko lietu tiesas lēmumu sūdzība tika daļēji apmierināta, atļaujot papildus iepazīties ar vienu dokumentu, bet pārējā daļā sūdzība tika noraidīta. Vēlāk ar tiesas lēmumu Pieteikuma iesniedzēja manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, konfiscējot to un ieskaitot valsts budžetā.

Pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, apstrīdētās normas liedzot iespēju mantas īpašniekam iepazīties ar visiem procesa virzītāja iesniegtajiem pierādījumiem, ar kuriem savukārt var iepazīties uzraugošais prokurors un tiesa. Tādēļ mantas īpašniekam tiekot liegta iespēja pilnvērtīgi paust savus iebildumus pret draudošo mantas konfiskāciju un netiekot nodrošināts pušu procesuālās līdztiesības princips, jo mantas īpašnieks nevarot pienācīgi sagatavoties lietas izskatīšanai un sniegt savus pretargumentus tiem pierādījumiem, ar kuriem procesa virzītājs pamato pieņēmumu par mantas noziedzīgo izcelsmi. Tādējādi esot aizskartas Pieteikuma iesniedzēja Satversmes 92. panta pirmajā teikumā ietvertās tiesības uz taisnīgu tiesu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajai daļai persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai tikai tad, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka jautājums par iespēju iepazīties ar visiem procesa par noziedzīgi iegūtu mantu materiāliem tika izlemts ar procesa virzītāja [datums] lēmumu. Par šo lēmumu Pieteikuma iesniedzējs iesniedza sūdzību, kuru Ekonomisko lietu tiesa ar savu [datums] lēmumu apmierināja daļēji. Ekonomisko lietu tiesas lēmums saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 627. panta piekto daļu nav pārsūdzams. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas pirmo teikumu konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.

Saskaņā ar apstrīdētajām normām jautājuma izlemšana par tiesībām iepazīties ar procesa par noziedzīgi iegūtu mantu materiāliem ir regulēta atsevišķi no pamatlietas par mantas atzišanu par noziedzīgi iegūtu izskatīšanas. Tādēļ konkrētajā gadījumā termiņš

pieteikuma iesniegšanai skaitāms no [datums], kad Pieteikuma iesniedzējam kļuva pieejams pilns Ekonomisko lietu tiesas lēmums par viņa sūdzības apmierināšanu daļēji. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2022. gada 9. augustā. Tātad minēto termiņu Pieteikuma iesniedzējs nav ievērojis.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas pirmajā teikumā noteiktajām prasībām.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc ārvalstīs reģistrēta komersanta [..]. pieteikuma (pieteikums Nr. 139/2022).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina